

աշխատանքի պ. քննիչ Ս. Յ.-ի
Դատախազը, նախագահը և ուրիշ
երեք հոգի անցնել օրը արժանացան
լանտիւն. զուգեղ զուռ ուրիշներն էլ արժա-
նանան այդ պատուին Ախալցխացիների
ուրախութիւնն անպատմելի է. համե-
ղութեան են, որ այսուհետեւ ազատ կը
լինին այն նեղութիւններից, որ կրում
էին այդ գաղտնի խորից. *)

*) Ինչ-ինչ պատճառներով ուշացաւ
սոյն լուրի հրատարակութիւնը:

ԳԵՏԱՌԻԿԻՑ (Գանձակու գաւառ).—
Գետաբէկը գտնուում է Գանձակից ոչ
հեռու, 78 վերստի վրայ գէպի հարաւ,
մի փոքր ձորակի մէջ, որի շուրջ յայտնի
ամարանոց լինելով, ամառ ժամանակ
բաւական թուրքեր քոչում գալիս են և
երեք ամիս մնում են. բայց նրանք այս
տարի հազիւ ամիս ու կէս մնացին անձ-
րեններից և կայնակից վախճալուց. յու-
լիս 14-ին մի փոքր տեղացող անձերից
յետոյ կայնակի խիւղց այդ թուրքերի
անատաններին և սպանեց 3 հատ ձի,
2 հատ զոռն էլ և մի քանի տանակն ոչ-
խար, իսկ յուլիս 18-ի ցերեկը կրկին
կայնակի զոռն զնացին մի չիա թուրքի
երկու զաւակը՝ մինը 21 ամեայ երիտա-
սարդ և միւսը 14 ամեայ աղջիկ, որին
10 օրից քերին պէտք է կտրուէր. նոյն
օրը «կայնակի քամին» զիպելով այդ
թուրքերի հարաններին, ուշագոյց է
անում 7 հոգու, որոնցից վեցն առող-
ջացան, իսկ մէկը տեղս բռնկի հիւան-
դանոցում է. նա կարծես անկողնու չոր
փայտ լինի, ոչ խօսել է կարողանում և
ոչ էլ մանկալ:

ՍԱԼԱՆԻՑ.—Արձագանք-ի Ե. ստո-
րագրութեամբ մատնանալուս յանձնա-
պատան ոճը սաղ չի գալիս այն ան-
ներելի տգիտութեան հետ, որ պ. Ե.
ցոյց է տուել «Արաքս-ի բովանդակու-
թիւնը քննելու ժամանակ». մի նորու-
թիւն չէ համարում պ. Ե.-ն «Արաքս-ի
մէջ Շահնազարեանց Կարապետ վարդա-
պետի կենսագրութեան հրատարակու-
թիւնը» ասելով, թէ «Փորձ-ի մէջ ա-
ւելի մանրամասն գրել է Գեղամանցը»:
Թող խրատ լինի պ. Ե.-ին, թէ համե-
տութիւնը բացի առաքինութիւն լինե-
լուց և գործնական օգտակար բան է
մանձնապատան ոճով խոսողին սաղ
չէ գալիս չգիտնելով չեմ ասում գրակա-
նութեան ամբողջութիւնը, այլ գոնէ
հանգուցեալ Փորձի բովանդակութիւնը
ձեւարկու է «Փորձ-ի մէջ կայ մի կեն-
սագրութիւն՝ Գեղամանցի գրած, բայց
զառ ոչ թէ Շահնազարեան Կարապետ
վարդապետի կենսագրութիւնն է, այլ
Կարնոյ Կարապետ Նախկողմի, որի
առաջնորդութեամբ Կարնոյ հայերը
29—30 թուին զաղթեցին Ռուսիա, իսկ
վարդապետ Շահնազարեանցը Ներսիսից
հալածուած և 50 թուականներին Պա-
րիզ բնակութիւն հաստատած Կարապետ
վարդապետն է, որ այնքան մեծ ծառայու-
թիւն արու է Հայ մատենագրութեան մի
կողմից հրատարակելով հայ Պատմա-
գրաց Ծառը, միւս կողմից ծանօթացնե-
լով եւրոպացիներին մեր անցեալի հետ:
Մինչև այժմ մեր գրականութեան մէջ
այս վաստակարար անձի կենսագրութիւ-
նը ոչ ոք տուած չէ.:

ԲԱՏՈՒՅՑ.—Նաւթարդիւնաբերողնե-
րի նոր ժողով կայացաւ. Ժողովական-
ները ոտքի կանգնելով յարգեցին նորոգ
հանգուցեալ 1և Մարտինի Գե-Բուրի
յիշատակը, որը վարում էր այդ ժողով-
ների նախագահութեան պաշտօնը և այդ
օր ձայների մեծամասնութեամբ ընտ-
րուեց նոր նախագահ յայտնի նաւթա-
գործարանատէր մեծ. պ. Աւարել Մա-
տուրեանցը:

ՇՈՒՇՈՒՅՑ.—Տեղիս առաջնորդ սրբա-
զան Կարապետ Նախկողմ Սյաղազեան
օգոստոսի 16-ին ուղևորուեցաւ Ս. Էջ-
միածին: Օգոստոսի 15-ին օրիորդաց ու-

սումնարանի համար ընտրուեցան հոգա-
բարձուներ՝ Յովհաննէս Գալանթարեանց,
Բախիշ-բէկ Ասրիբէկեանց, իսկ անձնա
փոխանորդներ՝ Ստեփան-բէկ Իւզաբեան
և Թէոդորոս Խանդավերեան: Հոգեւոր զոր-
ւանոցի համար դեռ ևս հոգաբարձու-
ներ չեն ընտրուած, և ուսուցչական
խումբ կազմելու համար խօսք չկայ. հա-
ւանականաբար անցած տարուայ խումբը
կը մնայ դարձեալ մի քանի փոփոխու-
թեամբ: Անցած տարուայ ուսուցչիները
երեք ամսուայ ուժիկ դեռ չեն ստացել և
նրախան մեծ նեղութեան մէջ են:

Մեր ստացած մի մանուկը նամա-
կից խմանում ենք, որ Նուրուզ գաւառի
հայ գիւղերում շատ նշանադրեցներ են
կատարուած բոլորովին մօտիկ արհիւ-
կից բարեկամների մէջ, որոնք մեր Հա-
յաստանեայց եկեղեցու օրէնքներին ընդ-
դէմ լինելով, չհաս են մեծ մասամբ, և
այս իսկ պատճառով խմանները ի դուր
իրենց կարողութիւնից վեր ծախքեր են
անում և գիւղական վաշխառու «ցեցերի»
բերանները առատօրէն իւղալի պատառ-
դում: Արժ. Վահան վարդապետի
լուրջ ուշադրութիւնն ենք հրաւիրում
այդ ազեղ սովորութիւնների առաջն
առնելու վրայ, որով գիւղացիները բո-
լորովին կազատուին կաշառակուղ հայ
ցեցերի ազա՜ ճիրաններից, իսկ միա-
միտ գիւղացիները միմեանց տուն քան-
դելուց և իրար միտ կրծելուց կը դա-
դարեն վերջապէս: Չհաս նշանադրու-
թիւններ և ի դուր տեղը չուայ ծախ-
քեր են անում գլխաւորապէս ուսուցչինե-
րի Նիւթ ուսուցարարու ժողովրդի, Չառ-
ու, Միրզաբէկու և Սոյթան-Նուրի
թրքախօս հայաղաւան գիւղերում: Նրա-
նի թէ Կարաբաղի Գեր. առաջնորդը
չհասութեան և մանկահասակ 8—9 տա-
րեկան անպատասխան օրիորդների պա-
կարութեան առաջն առնելու համար
մի խելացի գրաւոր կարգադրութիւն ա-
նէր, որով թէ ժողովուրդը կպրոչանար,
թէ պարտազանց արծաթաւոր անձերն
և թէ զանազան կուսակցութիւնները
խաղաղ կը վերանային ժողովրդի միջից:

ՂԱՋԱԽԻՑ.—Այս քանի օրերս մեր գա-
ւառապետ պ. Գանչեկին մի չըջաբերա-
կանով ուշադրութիւն արժանի մի նոր
կարգադրութիւն է արել, որի իմաստը
անկողն չեմ համարում հարկորդել: Այս
չըջաբերականի իմաստը, «Այլ ևս գիւղ-
այացում իջնանող չինովներին, գրա-
գիրներին և եասակներին, առանց նը-
րանցից փող ստանալու, ոչինչ չտան
նիւթ հարկաւոր է նրանց և ձիւրի համար
կերակուր, անպատճառ պիտի վճարեն,
քանի որ այդ մարդիկը արդէն զանա-
րանից ստանում են ինչ հարկին և զատ-
կական և միւս տօն օրերին, գիւղացի-
ներից ոչ ոք իրաւունք չունենայ մի
զառ, մի հաւ և վերջապէս մի ձուռն-
զառ ընծայ բերելու քաղաքում ապրող
չինովներին համար, Հակառակ դէպ-
քում պարտազանց տանուէրը ինքը
պատիւ կկրէ: Այդ չըջաբերականի ու-
ղարկուած է գիւղերը բոլոր տանուէր-
ներին իսկապէս մեր ընթերցող հաս-
րակութիւնը շատ քիչ բան գիտէ Կով-
կասի, այսպէս ասած, «չինովներին»
աշխարհից: ձեւարկու է եղել են մի քանի
ուսուցիչներ, որոնք ամենախրաւացի
կերպով ցոլացրել են չինովներին
կենտրոն, իւր բոլոր պակասութիւններով,
բայց այդ եղել է Ռուսիայում գոյու-
թիւն ունեցող չինովներին աշխար-
հից: Եթէ Կովկասը ունենայ հաղարդա-
չաղ, անշուշտ դառ ութ հարկերը խնու-
ւիւղնու դաշտներ են, իսկ երկու հա-
րկերը—վարդինի Վերջին կողպուում է
ժողովրդին իւր արովթրով, իսկ առա-
ջինը իւր, այսպէս ասած, ժանդարմած
գրչով: Կան չինովներ, որոնք անա-
մամտ աւելի են խարջում քան թէ
ուժիկ ստանան: Այսպէս օրինակ մի
չինովին վճարում է տան վարձ 300
ր., իոնարարին—120 ր., ազախին

—100 րուրի, ընդամենը—520 ր., մինչ-
դեռ նա տարներ ստանում է ալքոնի
զանձարանից—600 ր., հետեւաբար մնա-
ցած 80 րուրով նա աշակին ընտանիք
է կառավարում և մինչդէռ ժամանակ
օրինաւոր դաստիարակութիւն տալիս
երեխաներին: Պարզ է, թէ որոնցից
պիտի լինի նրա եկամուտը: Անշուշտ
այդտեղ տուժողը խեղճ գիւղացին է:
Ահա այդ բոլոր անխրաւութիւններն աչքի
առաջ ունենալով, մեր գաւառապետը,
որ վարդինի դաշտների գոյութիւնը
գրեթէ վերջացրել է Ղազարից, կամե-
ցաւ մինչդէռ ժամանակ իւր խելացի
անօրինութեամբ վերջացնել և խնու-
ւիւղնու դաշտներին: Ինչ ասել կուզէ,
որ չինովներին մէջ էլ կան պարտա-
ճանաչ, խղճմտաւոր մարդիկ, որոնք
կատարում են իրենց պաշտօնը սրբու-
թեամբ:

Ղազարիցիներն արդէն վայր իջան
Գիւղանից, որը, ինչպէս յայտնի է, Կով-
կասի մէջ ամենաշինական ամարանոցն
է: Նշանակները բաւական մեղմացել են:
Սպաւում է և Գանձակի նահանգական
դատարանի բաժնի գալուստը, որ, ինչ-
պէս երևում է, առատ հունձեր պիտի
տանէ մեր կեդրոնական բանալի:

ՂԱԻՐԱՅԻՑ.—Նոր-Գար-ի տեղիս
լրատուն անշուշտ հաղորդած կը լինի
արդէն թրքախօս հայ գիւղի Մկրտիչ
քահանայ Արղանդուլեանցի սոսկալի մա-
հը գաւառի Մազալի-Մէջիղ անտնով
աւաղակապետի ձեռքով: Այս գործը մեծ
սարսափ է գցել ամբողջ հայ ժողովը-
րի սիրտը: Այժմ աւաղակապետ Ռուսիոյ
էլ միայն մտնել և երբեք ոչ ոք ոչ
չմտնուել ոստիկանութեան ձեռքը: Սը-
րանք գործադրում են Լէնչի ճիւղ օրէն-
քը, ու որ ոստիկանութեանը նպատակ է
է, նրան անխուսափելի մահ է սպա-
սում: Բայց պէտք է խոստովանել, որ
ներկայ գաւառապետ պ. Ստալչանսկին
ևս անպաշտ միջոցներ է գործ դնում ա-
ւաղակապետի կայանաւորութեան համար,
բայց դեռ ևս մի յաջող վախճան չէ ու-
նեցել: Այս բանը պիտի բացատրել այն
հանգամանքով, որ տեղական գիւղական
թիւրք բնակիչներն աւելի հակուած են
աւաղակապետի պաշտպանելու և թա-
ղուտի սեղ տալու:

—Ղուրաբում չարոնակում է զոհեր
տանել «բրիւնտ արիւթ» անուանած հի-
ւանդութիւնը. մի քանի հոգի արդէն
զոհ գնացին: Բացուի «Կասպ. ընկ.» ա-
նուանուած ընկերութեան նախագահը
և ներկայացուցիչը՝ Լ. Մարտինի: Գե-
Բուրը, այսօր, օգոստոսի 12-ին վախ-
ճանեցաւ նոյն հիւանդութեամբ: Ղուրաբ
դրակապետ Հանգուցեալը այցելութեան
էր եկել իւր Խոզար-Չիբուլու անուա-
նուած կաղերն: Նա թէ լին թողնում է
մի քանի ժառանգներ, բայց ոչ մի յա-
ջող չէ թողնում: Հանգուցեալը օժտուած
էր գիւղական բարեարտութիւնով: Նրա
մահով Ղուրան և առաւելապէս Բաղուն
կորցրեց մի մեծ արդիւնաբերող և ոչ
հարստահարող ոյժ: Թողնելով նրա մա-
ւին ասելի մանրամասն տեղեկութիւն-
ները հարկորդու: Բաղուն լրագրներին,
մինք միայն աւելացնում ենք, որ Խու-
ղաթ-Չիբուլու կայքը գիւղատնտեսա-
կան այն օրինակելի կայարաններն էին
ներկայացնելու ամբողջ Ղուրայի գաւա-
ռի համար, որի մասին Թիֆլիսի Գիւ-
ղատնտեսական Ընկերութիւնը շատ ջան-
քեր է անում գլուխ բերելու համար:
Հանգուցեալը 20—25 հազար ռուբլու
գիւղատնտեսական և երկրագործական
զանազան մեքենաներ էր բերել տուել:
Իւր հաշուով մի քանի երկրատնտեսա-
րուրակ է արաստահան գիւղերում:
Թիւն և գիւղատնտեսական միւս ճիւ-
ղերը ուսումնասիրելու համար, մի խոս-
քով Ղուրան կորցրեց իւր պաշտպա-
րարներէն մէկին: Հանգուցեալը թող-
նում է մեծ կարողութիւն:

ՄԱՏԵՆԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ
«Դաւիթ և Մհեր», ժողովրդական գիւ-
ցանկական վեպ, գրի առաւ Մ. Աբե-
ղան, Երեւ. 1889, գլխին է 35 կո-
պէկ:
Մեղում արդէն քիչ թէ շատ զգաց-
ւում է ժողովրդական բանահիւտութեան
արդիւնները հաւաքելու կարողութիւ-
նը, քիչ թէ շատ բնութեամբ են նրա
նշանակութիւնը գիւղատնտեսական գրա-
կանութեան նկատմամբ և մասնաւոր
մարդիկ երբեմն երբեմն հրատա-
րակում են մէկ-մէկ ժողովրդական եր-
գեր, հեքիաթներ, և այլն: Մեր ուս-
տաշայրիս ժողովրդական բանահիւտու-
թիւնը չի կարող պարծնել թիւրքա-
հայերի ժողովրդական գրականութեան
վրայ, որի մէջ միակ բայց բաղմարդին
ներկայացուցին է հանդիմացել: Սը-
րուանձութեան իւր հրատարակութիւնն
ձեւարկու է մեծ կարողութիւն:
ՀԻՆ-ՆԱԽԻՋԵԻՆԻՑ.—Ս. Աստուա-

ճանի տօնի օրը, Հին-Նախիջևանի գա-
ւառից և ուրիշ շատ հեռու տեղերից
ամեն տարի ուխտաւորներ մեծ բաղ-
մով խն և հաւաքում ու Ստեփանոս
Նախովկայի վանքում, որը գտնում է
պարսկական սահմանի վրայ, Արաքսի
աջ ափին: Նորայէս և այս տարի, օգոս-
տոսի 13-ին յիշեալ տօնը լինելով, մեծ
բաղմով խն էր հաւաքուել այդ վան-
քում: Սննդանիւրի քաղթեան և խոնա-
ւութեան պատճառով ուխտաւորներից
շատերը իջանել էին վանքի բակում:
Այս ուխտին գալիս են և մօտակա պարս-
կահայտաւ Վարդաշէնար գիւղից բա-
ւական թուրք մրդալաւաններ, որոնք
կողպակոտի և թալանելով ուխտաւոր-
ներին, վերադառնում են իրենց գիւղը:
Շարաթ օրը ուխտաւորները բաւական
ուրախ անցկացրին իրենց օրը, իսկ կի-
րակի, պատարագից յետոյ, յիշեալ թուր-
քերը մանկով վանքի բակը, սկսեցին
ուխտաւորների հետ ջնջն բանի մասին
վիճել և վիճարանութեան վերջը այն եղաւ,
որ յարձակուելով հայ ուխտաւորների
վրայ, մեծ վնասներ տուին և մինչև ան-
գամ իրենց սուր դաշտներով մի քանի-
սին վերաւորեցին Ռուստաւորներ տե-
նելով այս, թողեցին իրենց մատաղը և
դուռն և կան վանքից ու վերադարձան
իրենց տները մեծ վնասներ ստանալով:
այդտեղ կային ուսուցչ կողմից ուղար-
կուած սոսճանի կողակներից մի քանի-
սը, բայց նրանք անխաղաղ են օգնել
բաղմովեան:

Վանքն այժմ մեծ նեղութեան մէջ է
գտնում. չկայ ոչ մի կահ կարասիք և
սննդանիւրի պատերը բոլորովին ճաք-
ճքուած են, այնպէս որ մի թիւն անձ-
րիկ է սպասում, որ փուլ գան:

—Ահա քանի օր է, որ քաղաքացի-
ները քնել չեն կարողանում թուրքերի
Աշուրայի տօնի պատճառով, որոնց գո-
ւում գոչներ կարելի է լսել 3—4 մը-
դոն հեռաւորութեան վրայ:

ՂԱԼԱԻՑ մայրաքաղաքի թերթերին
հեռագրում են, որ Կովկասի կառավար-
չապետը օգոստոսի 11-ին պ. Կաննե-
րեղի «Աստախան» չոքնաւում Թե-
րք գիտով իւր հետնորդների հետ հա-
սել է Ղազար Թերեքի վրայ նաւա-
գնացութիւն լինելով անդուր:

ՂԱԲԱՅԻՑ.—Ռուսիայի ոմն հարուստ
մրդալաւան Իվան Ֆիլիպպի Մատուի-
նը, անտնականով մեծ վնասներ է հա-
ցրել Ղալաի և Օդեսայի այգուէրներին:
Նրա սնանկութեան մի թիւն 22-ի էլ
կղաւ Ղուրային: Այնպէս տարի նրա
գործակապարը գնելով Ղուրայում 2400
արկի խնձոր, փողը մնացել էր պարտ:
Այս գործարքն էլ մտաւ պ. Մատուիին
մտածել և անպայման գրաւել մէջ: Ասում
են, որ նա 2 1/2 միլիոն ռ. պարտք ու-
նի, որի մեծ մասը պատկանում է գու-
յէրիցիներին:

Մեղում արդէն քիչ թէ շատ զգաց-
ւում է ժողովրդական բանահիւտութեան
արդիւնները հաւաքելու կարողութիւ-
նը, քիչ թէ շատ բնութեամբ են նրա
նշանակութիւնը գիւղատնտեսական գրա-
կանութեան նկատմամբ և մասնաւոր
մարդիկ երբեմն երբեմն հրատա-
րակում են մէկ-մէկ ժողովրդական եր-
գեր, հեքիաթներ, և այլն: Մեր ուս-
տաշայրիս ժողովրդական բանահիւտու-
թիւնը չի կարող պարծնել թիւրքա-
հայերի ժողովրդական գրականութեան
վրայ, որի մէջ միակ բայց բաղմարդին
ներկայացուցին է հանդիմացել: Սը-
րուանձութեան իւր հրատարակութիւնն
ձեւարկու է մեծ կարողութիւն:
ՀԻՆ-ՆԱԽԻՋԵԻՆԻՑ.—Ս. Աստուա-

մեծ կտոր նա մեղ տուել է «Սասունցի
Դաւիթ» կամ «Մհերի դուռ» կոչուած
վեպը (ՅՈՐԵՏ), որ իւր ժամանակին մեծ
ընդունելութիւն գտաւ, մինչև անգամ
նրա լեզու մեր մանկական ընթերցա-
նութեան դասագրքի համար և իբրեւ հայոց
ժողովրդական վեպի օրինակ թարգմա-
նուեց օտար լեզուներով: Այդ վեպը
հ. Սրուանձութեան գրի է առել Մու-
կոյմիւրում, բայց այդպիսի մի նշանա-
ւոր վեպ դժուար թէ միայն Մու. կող-
միւրում պատմուելիս լինէր և տարա-
ծուած չլինէր Հայաստանի ուրիշ կողմ-
իւրում ևս և չունենար իւր բաղմովի
փոփոխակները (վարդանոյ):

Պ. Աբեղեանը տալիս է մեղ միւսին
վեպը Մուկայ աշխարհի մարդկանց բեր-
նից վերցրած, որով և տեսնում ենք, որ
նոյն վեպը տարածուած է հարաւային
Հայաստանի մէջ, Մու., Սասուն և
Մուկայ կողմերում: Վանայ կողմերում ևս,
ինչպէս ասում են, պատմում են նոյն
վեպը: Այդպէս էլ պէտք է լինէր, որ
ոչ ունեւոր վեպի անցքը կապաւում է
Հայաստանի այդ կողմերում: Զմեքածա-
ղից և Մուկայից (Խարբըղի կողմերում)
բռնած մինչև Մու., Սասուն, Խաթ
(Խաթում ևս յիշում են Սասունցի
Դաւիթ) և Վան, որի մի այլ մէջ
վախում է Մհերը: Վեպը գործողու-
թեան տեղը մինչև անգամ աւելի հիւ-
սիս, Կողման է գալիս, բայց այդ
կողմում յայտնի չէ, թէ այդ վեպի հետ
ծանօթ է մեր ժողովուրդը, թէ ոչ: Ինչ-
պէս էլ լինի, այդ վեպը մեր հին գիւ-
ցանկական վեպերի մնացորդներից է,
որոնք դեռ ևս կենդանի են մեր ժողո-
վրդի մի մասի բերքում:

Պ. Աբեղեանը վեպի փոփոխակը, ինչ-
պէս ասում է յաւաքաբանի մէջ, գրել
է Ս. Էջմիածնում: մի միակցի մշակ
հայից լսելով: Այս փոփոխակով վեպն
սկսում է այն ձևով, իբրեւ թէ դա մի
մեծ ամբողջութեան չարոնակութիւն է,
և հենց այդպէս էլ է, որովհետեւ Դաւիթից
առաջ, որ գլխաւոր հերոսն է, կան և
ուրիշ հերոսներ, որոնցից երկուսը՝ Արա-
միւրը և Սանասարի պատմութիւնը
տուել է մեղ հ. Սրուանձութեանը: Արա-
միւրը և Սանասարը վեպի սկիզբն են,
բայց զրանցից յետոյ, ինչպէս երևում է,
գալիս են մի շարք հերոսներ, որոնք վեր-
ջինները լինում են Դաւիթը և որա
որդին Մհերը: Այդ հերոսներն ունեցել
են իրենց առանձին պատմութիւնը և,
ինչպէս մոխրային ասել է պ. Աբեղեա-
նը, Արամիւրից սկսած մինչև Մհեր
բառասուն զարմ են և ունին իրենց ա-
ռանձին քառասուն ճիւղ պատմութիւնը:
Հարկաւ քառասուն թիւը ժողովրդական
չափադանութիւն պիտի լինի, բայց և այն
պարզում է, որ Արամիւրը և Դաւիթի
միջոցում եղել են ուրիշ հերոսներ ևս,
որոնց մի քանիսի անունները յիշում
են վեպի սկզբի երկուսը, և մեկից, Թալան
Դաւիթից, պ. Աբեղեանը գրել է մի
փոքրիկ կտոր: Վեպը սկսում է մի եր-
գով, որի մէջ պատմողը նախ քան իւր
պատմութիւնն անելը դառնալով ան-
ցեալ նշանաւոր հերոսներին, օղորմի է
տալիս նրանց: Վեպի բովանդակութիւնը
հետեւեալն է.

Սասնայ (Սասուն) և Մարայ քաղաք-
ների տէրերը ժառանգական թշնամու-
թիւն ունին: Դաւիթ հայրը, Սասնայ
տէրը, մեռնում է. Դաւիթ մայրը կը
նուրիւն է գնում Մարամեքին (Մարայ
իշողին): Դաւիթն ունի երկու հօրեղ-
այր՝ Չինով-Յովան և Յասն-Արգո.
Չինով-Յովանն անդաւակ է, և նա Դաւ-
իթին իրեն հողեղաւակ է անում: Մի
առ. ժամանակ անցնելուց յետոյ, Դաւիթի
մայրն իւր որդուն տանում է իւր մօտ:
Այստեղ Մարամեքի տանը Դաւիթն ա-
ռաջին անգամ ցոյց է տալ

Дозволено цензурою. г. Тифлисъ, 21-го Августа 1889 г. Տպարան Կաւկազ լրագրի գրասենեակի Типографія конторы газеты Кавказъ, Пол. пр., д. Читахова